

متن کامل بیانیه سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران

در شورای حکام آژانس بینالمللی انرژی اتمی

نوامبر ۲۰۰۷

۲. بیانیه جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

آقای رئیس

در ابتدا انتخاب جنابعالی را به عنوان رئیس شورای حکام تبریک می‌گوییم و به شما اطمینان می‌دهم که هیأت جمهوری اسلامی ایران همکاری کاملی را با شما خواهد داشت. همچنین مایلم حمایت خود را از بیانیه عدم تعهد که توسط سفیر محترم کوبا قرائت شد، ابراز دارم. دولت من از کشورهای عضو جنبش عدم تعهد به خاطر حمایت ارزشمند آن‌ها از برنامه هسته‌ای ایران قادرانی می‌نماید.

جمهوری اسلامی ایران تاکنون برای برطرف ساختن ابهامات و ادعاهای نسبت به فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای خود، حسن نیت و شکیبایی فراوانی نشان داده است و با اتخاذ اقدامات اعتمادساز حتی فراتر از تعهدات قانونی و حقوقی خود، با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و کشورهای دیگر همکاری نموده است. جمهوری اسلامی ایران نگرانی از شفاف سازی در فعالیت‌های هسته‌ای خود ندارد و بر همین اساس با آژانس درخصوص حل و فصل مسائل باقی مانده، توافقنامه مندرج در سند INF/CIRC/۷۱ را به تاریخ ۲۱ اوت ۲۰۰۷ نهایی نمود. انجام بیش از ۲۵۰۰ نفرروز بازرگانی، تعلیق دواطبلانه تمامی فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی، اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی به مدت دوسال و نیم، اعطای دسترسی کامل و نامحدود به تمامی مواد و تأسیسات هسته‌ای برطبق پروتکل الحاقی حتی دسترسی به سایت‌های نظامی و همچنین ارائه ابتکار هسته‌ای توسط ریاست جمهوری اسلامی ایران به مجمع عمومی سازمان ملل متحد درخصوص مشارکت شرکت‌ها و کشورهای خارجی در غنی‌سازی اورانیوم در ایران، مصدقه‌های روشنی از تلاش‌های جمهوری اسلامی ایران درجهت همکاری و شفاف سازی کامل است.

متاسفانه، پاسخ‌های نامتناسب و غیرعادلانه‌ای به این رویکرد سازنده داده شد. معدودی کشورها با انگیزه‌های سیاسی و با طرح برخی اتهامات و ادعاهای بی اساس، تمام تلاش خود را بر این قرار دادند تا فرایند راستی آزمایی را از مسیر فنی و قانونی خود خارج سازند و از طریق شورای امنیت سازمان ملل متحد با تحمیل اراده سیاسی خود بر آژانس، جمهوری اسلامی ایران را از حقوق قانونی و مشروع

^۱ این بیانیه توسط علی اصغر سلطانیه، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان‌های بین‌المللی در وین قرائت شده است.

خود در بهره‌برداری از انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای محروم سازند. با مروری بر اظهارات و بیانیه‌های این کشورها در اجلاس‌های پیشین شورای حکام، این حقیقت بیش از پیش روشن می‌گردد که این محدود کشورها به بهانه مشخص نبودن تاریخچه سانتریفیوژهای پی.۱ و پی.۲، جداسازی پلوتونیوم، سند اورانیوم فلزی، فعالیت‌های بازفرآوری، موضوع هسته‌ای ایران را در شورای امنیت سازمان ملل متحد مطرح و خواستار تعليق فعالیت‌های غنی سازی نیز شده‌اند. هم اکنون بر اساس گزارش مدیرکل آژانس ثابت شده است که از ابتدا کلیه اظهارات گذشته ایران با یافته‌های آژانس مطابقت داشته است. جمهوری اسلامی ایران از ابتدا همواره اظهار داشته است که ارجاع این موضوع به شورای امنیت سازمان ملل متحد هیچ مبنای فنی و حقوقی ندارد و مدیرکل یک بار دیگر این واقعیت را به جامعه بین‌المللی اطلاع داده است که هیچ نشانه‌ای دال بر انحراف مواد و فعالیت‌های هسته‌ای به سمت مقاصد نظامی وجود نداشته و او تصدیق نموده که آژانس کماکان قادر است این عدم انحراف را راستی آزمایی کند.

اینجانب به منظور ثبت در اسناد آژانس، واقعیت‌های زیر را بر اساس اساسنامه و موافقتنامه پادمان اعلام می‌دارم. در صورت تحقق موارد ذیل، موضوع هسته‌ای یک کشور عضو آژانس می‌تواند به شورای امنیت سازمان ملل متحد گزارش گردد:

- براساس بند ج ماده ۱۲ اساسنامه «درصورتی که بازرسان عدم پایبندی را به مدیرکل آژانس اعلام نمایند و وی بر آن اساس موضوع را به شورای حکام گزارش کند.»
- آژانس اعلام نماید که قادر به ادامه فعالیت‌های راستی آزمایی در کشور نمی‌باشد.
- شواهدی مبنی بر انحراف مواد و فعالیت‌های هسته‌ای به اهداف نظامی توسط بازرسان یافته و گزارش شود.

لازم به ذکر است بر اساس کلیه گزارش‌های مدیرکل، هیچ یک از سه مورد حقوقی فوق در مورد ایران محقق نشده است. همچنین مواد ذیل جهت اطلاع شورای حکام بیان می‌گردد:

- در تمام اسناد آژانس شامل کلیه قطعنامه‌های شورای حکام، تعليق غنی‌سازی ایران به عنوان اقدامی «داوطلبانه، غیر الزام آور حقوقی و اعتمادساز تلقی شده است.»
- مدیرکل یک بار دیگر در این گزارش پایه‌های حقوقی و فنی قطعنامه‌های شورای حکام و شورای امنیت را زیر سوال می‌برد، زیرا چگونه شورای امنیت خواستار تعليق فعالیت‌هایی

می شود که بر اساس گزارش مدیرکل آژانس اصلًا وجود خارجی در ایران ندارد. شایان ذکر است محدود کشورهای غربی در طی چهارسال گذشته موضوع بازفرآوری را به عنوان بهانه‌ای برای اعمال فشار بی‌مورد بر ایران مورد بهره‌برداری قرار دادند.

بنابر این، بر اساس واقعیت‌های حقوقی و فنی پیش گفته قطعنامه شورای حکام به شماره ۱۴/۲۰۰۶ مورخ ۴ فوریه ۲۰۰۶ هیچ مبنای حقوقی برای منعکس کردن موضوع هسته‌ای ایران به شورای امنیت نداشته است و بر همین اساس، قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متعدد نیز که متعاقب قطعنامه شورای حکام بوده است هیچ مبنای حقوقی ندارند.

با وجود اقدامات محدود کشورهای غربی با انگیزه‌های مشخص سیاسی که منجر به بن‌بست و قطع مذاکرات و درگیر شدن شورای امنیت سازمان ملل متعدد گردید، جمهوری اسلامی ایران بار دیگر با حسن نیت، ابتکار تازه‌ای را برای حل و فصل مسائل باقی مانده ارائه نمود که از سوی مدیرکل آژانس، گامی اساسی به جلو تلقی و مورد استقبال جامعه بین‌المللی قرار گرفت. بر اساس یک برنامه اقدام، لیست مشخص از چند مسئله باقی مانده شامل تحقیقات پیرامون پلوتونیوم، سانتریفیوژهای پی.۱ و پی.۲، منشأ آلودگی، سند اورانیوم فلزی، پلوتونیوم ۲۱۰ و معدن گچین از طرف هیأت آژانس به ایران ارائه شد. با توجه به تجربیات گذشته درخصوص بررسی موضوعات فنی با آژانس توافق شد تا به جای این که تمام موضوعات به طور همزمان و بدون اولویت بندی روی میز قرار گیرند، با آن‌ها به صورت مرحله‌ای یعنی موضوع به موضوع و در یک زمان‌بندی کاملاً مشخص برخورد شود. بدین صورت که پس از حل و فصل یک موضوع و بسته شدن پرونده آن، موضوع بعدی در دستورکار قرار می‌گیرد و پرداختن به هر مسئله باقی مانده، منوط به بستن مسئله قبلی است. بر اساس برنامه کاری، مقرر گردید که آژانس تمامی سوالات خود درخصوص هر موضوع را به ایران ارائه نماید و متعاقباً طبق جدول زمان‌بندی مربوطه، ایران پاسخ‌های لازم را به آژانس ارائه نماید. بر همین اساس، همانگونه که در گزارش اخیر مدیرکل نیز تصریح شده است ایران مطابق برنامه کاری پاسخ‌ها، استناد پشتیبانی و دسترسی‌های لازم را برای هر موضوع فراهم نموده است و در واقع، به طور کامل با آژانس همکاری نموده است. به عنوان نشانه‌ای از عزم سیاسی، ایران توافق کرد تا درخصوص اولین موضوع باقی مانده یعنی آزمایشات پلوتونیوم، کار را فعالانه حتی پیش از نهایی شدن مذاکرات پیرامون برنامه کاری آغاز کند. لازم به توضیح است که آمریکا همواره تلاش می‌کرد تا این موضوع یک مسئله

بزرگ سیاسی بسازد و مرتباً در جلسات شورای حکام طی چهارسال گذشته آن را «بیانگر تهدید برنامه سلاح هسته‌ای پلوتونیومی ایران» اعلام می‌کرد.

در خصوص دومین موضوع باقی مانده یعنی موضوع سانتریفیوژهای پی.۱ و پی.۲ نیز جلسات متعدد فنی و کارشناسی بین آژانس و ایران در تهران برگزار شد. نتیجه این بررسی‌ها این شد که آقای البرادعی اعلام نماید اظهارات ایران در مورد فعالیت‌های گذشته ایران در خصوص سانتریفیوژهای پی.۱ و پی.۲ با یافته‌های آژانس منطبق می‌باشد. در واقع، بر اساس این گزارش مهمترین موضوع مربوط به فعالیت‌های هسته‌ای ایران جمع‌بندی و بسته شد. لذا، ثابت شد اتهامات مبنی بر این که ایران دارای برنامه پنهانی و با ماهیت غیرصلاح آمیز بوده است بی اساس می‌باشد.

موضوع بعدی در برنامه کاری «سنند اورانیوم فلزی» می‌باشد که ایران برای اثبات حسن نیت و همکاری فعال خود با آژانس، بنا به درخواست آژانس یک کپی از این اوراق را در مورخ ۸ نوامبر ۲۰۰۷ به آژانس ارائه داد و در واقع زودتر از موعد به این موضوع پرداخت. مدیرکل آژانس در گزارش اخیر خود اذعان داشته است که آژانس هیچ نشانه‌ای از فعالیت‌های تبدیل مجدد و ریخته‌گری که موضوع مربوط به این سنند می‌باشد، در ایران نیافته است. برابر تفاهمات فیما بین ایران و آژانس، با ارائه این کپی، این موضوع نیز مختومه محسوب می‌گردد.

لازم به تأکید است علیرغم این که طبق تفاهمات اولیه قرار بود فقط به موضوعات باقی مانده از گذشته پرداخته شود، اما جمهوری اسلامی ایران بر اساس حسن نیت خود و درجهت همکاری بیشتر با آژانس، به مسائل حال نیز توجه نمود. لذا مذاکرات پیرامون دو سنند مهم حقوقی یعنی سنند رهیافت پادمان و سنند ضمیمه تأسیسات غنی سازی در نظرز را آغاز نمود که خوشبختانه این دو سنند نهایی شده و از ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۷ نیز به مرحله اجراء درآمده است، لذا، عملیاتی شدن این سنند اطمینان لازم را برای راستی آزمایی آژانس در فعالیت‌های غنی سازی برای زمان حال و آینده در ایران فراهم نموده است.

جمهوری اسلامی ایران نسبت به ادامه اجرای برنامه کار با آژانس مصمم و جدی می‌باشد و مطمئن است که در این چارچوب، محدود موضوعات باقی مانده دیگر نیز متعاقباً حل و فصل خواهند شد. بدون شک، هر تحولی یا حرکتی خارج از چارچوب آژانس از جمله شورای امنیت سازمان ملل متحد که اقتدار و حرفة‌ای بودن آژانس را در این زمینه تضعیف نماید، می‌تواند بر این روند سازنده تأثیرات

منفی داشته باشد و ادامه اجرای این روند را به مخاطره خواهد انداخت. در این زمینه، لازم به یادآوری است که از سال ۲۰۰۳ هرچه جمهوری اسلامی ایران بیشتر همکاری می‌کرد و اقدامات داوطلبانه و اعتمادساز را به مرحله اجراء درمی‌آورد، با پاسخ‌ها و قطعنامه‌های تندتری از سوی برخی کشورهای خاص در شورای حکام مواجه می‌شد. این نگرش و رفتار غیرقابل توجیه و غیردوستانه، ایران را مجبور به تغییر مسیر اقداماتش نمود. به تمام دنیا ثابت شد که سیاست چماق و هویج و زبان تهدید و تحریم بی‌نتیجه خواهد بود و منجر به پیچیده‌تر شدن وضعیت خواهد گردید.

در حالی که جمهوری اسلامی ایران به همکاری کامل خود با آژانس ادامه می‌دهد، مسیر مذاکره بدون هرگونه پیش شرط را با دیگر کشورها با هدف ابهام زدایی و ارتقاء همکاری از طریق گفتگو و مذاکره به منظور دستیابی به راه حل مسالمت آمیز تعقیب می‌نماید. در این رابطه خرسندم به اطلاع برسانم که قرار است دور بعدی مذاکرات بین جناب آقای دکتر جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی و جناب آقای سولانا، نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا در تاریخ ۳۰ نوامبر ۲۰۰۷ برگزار گردد.

در پایان اعلام می‌نمایم با عنایت به تجربیات گذشته، از کشورهای عضو انتظار می‌رود به طور کامل از این فرایند سازنده جدید حمایت نموده و اجازه دهنده اجرای برنامه کار بدون هیچگونه مانعی ادامه یافته و سه موضوع باقی مانده دیگر نهایی و بسته شود و متعاقباً اجرای پادمان در ایران به روند عادی تبدیل گردد.